

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A teljességre törekedve...

„Társadalmunk széles köreiből a szocialista eszmék természetes értékékké váltak, növekszik erkölcsi és világnézeti elveink teljesebb érvényre jutásának igénye, de tapasztalható politikai és világnézeti igénytelenség is.” (Idézet a XIII. pártkongresszus irányelveiből.)

Jó néhány eszmecserén részt vehettem mostanában, és bizony erősödött bennem a meggyőződés, miszerint párttagságunk is, egész társadalmunk is minden eddiginél érzékenyebb az erkölcsi, az etikai kérdésekre. Igen, igen — mondják erre sebes magyarázatokat. — Mert elsokasodott az önzés, elszabadult a szerzés ördöge! Optimista lélek pedig inkább azt feleli: Nőtt a társadalmi önbecsülés, kisebb a türelem a szocializmustól idegen magatartásformákkal szemben, s erőteljesebb a számonkérés!

Jelen esetben tényleg valahol középen lehet az igazság aránya. Az anyagi szerzésben sokan nem finnyáskodnak mostanában, hiszen nő a vagyon elleni bűncselekmények száma, nagy port vernek fel árdrágítási és üzérkedési ügyek, még vállalatok, szövetkezetek is bele-beleesnek gazdasági vétkekbe, tehát a gazdasági élet jócskán produkál ilyen szomorú szennzációkat. Viszont sokkal inkább felfogjuk, hogy az efféle társadalmi kártevése milyen súlyos, milyen kézenfekvően összefügg közösségi és személyi érdekeinkkel, s persze, hogy háborgásunk is sokkal indulatosabb.

Mindez teljességgel és szemléletesen bizonyítja a fenti idézet igazát. Valóban arról van szó, hogy a szocializmus eszmévilága elfogadottá és rokonszenvéssé vált társadalmunkban, hiszen nem csupán elméletként közelíthető már meg, hanem valóságos társadalmi viszonyrendszerként, anyagi és erkölcsi létformaként, s általunk „tapogatott” további tendenciákban is. Gyökerei mind mélyebbre hatolnak a tudatban, hiszen ezerszer elővesszük az elveket, mint valami etalont, hogy „megmérjük” velük a valóságot, bizonyítsuk annak adósságait az eszmével szemben. Türelmetlenek vagyunk tehát. A teljesség igényével lépünk fel, mielőst a gyakorlat gyengéit és korlátait látjuk.

De mind szélesebb körökben lehet tapasztalni azt is, hogy valami újdonság megjelenésekor is latolgatják az emberek: hogyan is illeszkedik hát akkor ez a szocialista eszmerendszerbe? Maig sem csillapodott például a vállalati géemkák körüli vita, s nem alakult ki teljességgel a gyakorlat erkölcsé, etikája. Az eleven vita és a tapasztalás bizonyosan olyan medret vág majd ennek is, amelyben békésen folydogálhat. Nem volt-e nagy az „eszmei záróvar” a háztáji körül? Nem idegen-e még most is sok embernek a választási törvény rendelkezése, a kötelező ketős jelölés? Kővényeket lehet vásárolni, korábban szerzett anyagiakat egészen jól lehet kamatoztatni... — ugye, emészteni kell?

Van ám bizony ezzel szemben politikai és világnézeti igénytelenség is. Nem egyszer hallottam olyan megnyilatkozást, láttam olyan magatartást, amely szerint „hagyjuk dumát... mennyi a mani?” Gondolom ebben az is benne van, hogy őt aztán igazán nem érdekli, szocializmus, vagy kapitalizmus... Közömbösnek vélhetné az ember ezt az álláspontot, ha nem lapulna meg benne annak veszélye, hogy a cikokhoz vezető utakat más társadalmak másként jelölik ki.

A társadalom igazságossága a legfontosabb — hallottam egy felszólalásban az irányelvek vitáiban. Följegyeztem ezt a szenvedélyes mondatot, mert nagyon igaznak, és nagyon fontosnak érzem a mai, mindenképpen anyagiakra koncentrált világban. Főként azért ér a szívemig, mert nem frissen előkapható anyagi mértékegységekkel vizitál emberi és társadalmi viszonyokat, hanem emberi mértékegységgel, ami gyakran fontosabb az anyagi minimumoknál is. Köznapian úgy lehetne ezt megkerülni, hogy a társadalom hányféleképpen szereti polgárait? Születése, rangja, vagyona, összeköttetései szerint — vagy emberminősége alapján, társadalmi hasznossága szerint? A gazdasági helyzet lehet sokféle ugyanabban a társadalomban is. Lehet gazdasági válság, vagy konjunktúra, lehet egy ország fejlődő vagy modern, múltja szerint szerencsés vagy esett — kevesebből is tud polgáraihoz méltóbb lenni, s többről is gondoskodhat, másként. Ma már be lehet látni egymáshoz... Mindez történetileg jön össze, egészen köznap dolgokból. Azt panasolja például egy fiatal orvos paraszt édesapjának, hogy ezzel a diplomával mit kereshetne ő, mondjuk az NSZK-ban! Bölcs édesapja nem sokat vitakozott vele — csak ennyit mondott: „Aztán hogyan lehettél volna te ott orvos?”

Hajlamosak vagyunk helyzetünket a teljesség prizmaán át nézegetni. Olyankor kicsit hervadtabb lesz a mosolyunk. De biztosan jó jel, ha egy társadalom többet moralizál, többet foglalkozik életének elvi kereteivel, és kezd azokra figyelmes lenni, mert az igényesebb emberi élthez ez hozzátartozik. Tulajdonképpen így szűrődik át az eszme a maga elvont rendszeréből a gondolkodásba, onnan a cselekvésbe, a magatartásba. S ha az emberekben teljesebb az igény világnézeti elveink érvényre jutására, akkor az emberek mindinkább hajlamosak arra is, hogy személyes cselekvéseiknek is vezérfonalává fogadják. Lehet ugyan, hogy mostanában kissé elnagyoljuk az ideológiai munkát, mert az anyagiak... de a magasabb igény él, s ebben sem halasztható az adósságok törlesztése.

SZ. SIMON ISTVÁN

Csendes vasárnap a Tisza pályaudvaron

Vasárnap kora reggel nekem élénknek tűnik a szegedi Tisza pályaudvar élete. Bodor Ferenc raktárnok viszont azt mondja, hogy csendes vasárnapjuk lesz. A sötét felhők is tovaszállnak, kisüt a nap. A telefon alandóan csörög az ügyveles asztalán. Beszédfozlányok: „A hétezer-kettes tegnap tízenöt órakor érkezett. Húsz órára üres... Igen... Rendben... Semmi különös.” Muladi József, körzeti kereskedelmi főnök azt ajánlja, hogy kerüljünk egyet a pályaudvaron.

A sínek mellett fekete lajtyakban lépkedünk. A raktárnok jelenti, hogy beérkezett egy vonat huszonöt kocsiával. A Rendező pályaudvarról gurították át hozzájuk.

— Milyen árut hozott?
— A gyufagyárnak rönköket, a gabonarakárnak kukoricát, több címzettnek különféle árukat konténerekben, — mondja Bodor Ferenc.

S amint azt láthattuk, a címzettek nem sokat tekeztörizáltak, rögtön megkezdődött a kirakodás. A szegedi Volán rakodógépei (autódaruk, markolók) ütemesen dolgoznak, bólintgatnak jobbra-balra, telnek a teherautók. A hatalmas faronkok billegnek egyet a levegőben, majd ráilleszkednek a platóra. A markológép öntődei homokot kanalaz egy IFA-ra, s máris indul hát a szállítmány a szegedi vasúttóde raktárába.

Kocsik jönnek és mennek. A MÁV szegedi igazgatóságának adatai szerint tavaly a Tisza pályaudvarra 11 ezer 719 vasúti kocsi, 433 ezer tonna áru érkezett. A kavicszállítmányok vezettek 108 ezer tonnával, követ is sokat hoztak. Ezek többsége irányvonat volt: a kő, kavics, homok, zúzott kő, a tiszai kikötő építéséhez került. A Szegedről induló tehervagonok száma 7289 volt 110 ezer tonna rakományal. A legnagyobb főladó a Defag, szerfákat küld partnereinek, a gabonáipar búzát és kukoricát. Darabáru is volt bőven, 51 ezer tonnát tett ki a tavalyi mennyisége: vagonokba raktak cipőt, kötöttáru, szerszámokat, bútorokat, s még sok egyebet. Az idei esztendő első hónapjában 570 vasúti kocsit raktak meg szegedi termékekkel és indítottak útnak a megrendelőkhöz.

A tegnapi vasárnapon viszont senki sem hozott földadnivalót. Muladi József megemlégett néhány nagy üzvelet: a faipar, a kábelgyár, a gabonáipar, a paprikafeldolgozó és a húspárr. A Tisza pályaudvarra érkező áruknak több mint a 80 százalékát a szegedi Volán Vállalat rakja ki és szállítja el a címzettekhez. Sétálunk tovább a sínek

mellett. Tűzifát raknak át a vagonból egy szürke színű teherautóra. Az algyői Afész Tűzép telepére viszik, a teherkocsi sajátjuk. Nem messze tőlük csukott vagonból fehér port lapátolnak lovakkal vontatott spediteerekre. A por nem por, hanem só. A bőriparnak érkezett. Farkas Ferenc és Csányi Imre fuvarosok a vállalkozók. Farkas Ferenc mondja:

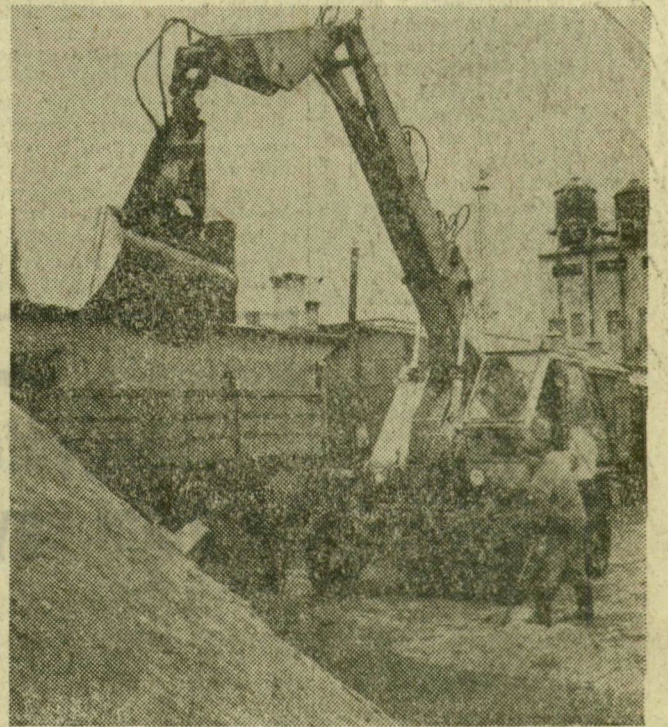
— Családi vállalkozás, itt lapátol a feleségem és a fiam is, de vannak más segítők is. Gyorsan és ütemesen dolgozunk, mert az idő pénz.

Igaza van, de valószínű megéri nekik. A vasárnapi fuvarért 50 százalékkal többet fizet a bőripar. Az „eredményt” szemlélteti, hogy fél óra múlva a fuvaros nem a kocsit bakjára ül, hogy a gyeplőt fogja, hanem elegáns Ford kocsijába. Irigység nélkül nézek utánna, ferde gondolataimat elhessegetem.

A következő vagon már üres. Egyforma ládákat raktak át egy teherautó pótkocsijára. A Szegedi Ecset- és Seprűgyár rendelésére messze külföldről érkezett serfesszőr. Kínában rakták hajóra, majd Lengyelországban vasúti vagonba. A szegedi gyárban ecseteket készítenek majd a kínai jószágok szőréből. Így kenek a világ. Autók, billenősök és Zetorral vontatottak. Iovaskocsik és munkagépek váltják egymást a vagonok mellett. Egy vasúti teherpályaudvar élete egy csendes vasárnapi délelőtt.

Az év első hónapjában naponta 40—50 megrakott vagon gurul a Tisza pályaudvarra. A fuvaroztatók többsége, amit lehetett, december végéig elszállított, amit vár, az viszont még nem ér-

- Irányvonat, lovas kocsik
- Só, tűzifa, homok
- Disznósörte Kínából

A Volán markológépe rakja a teherautó platójára az öntődei homokot

kezik „csöstül”, legfeljebb csak csordogál. Hiába kínál a MÁV a csendesebb időkre 10 százalékos kedvezményt, s hiába számít föl az év végi hajrában 10 százalékos többletet a fuvarozási szokások alig változtak az elmúlt esztendőkhöz. Talán az idén másképpen lesz? Elképzelhető. Egyre többen vállalkoznak a hét végi munkákra.

A pályaudvar munkáját tegnap Bodor Ferenc raktárnok dirigálta. Magáról keveset, a vasút munkájáról többet és szívesebben beszél. Társaival együtt szocialista brigádban dolgoznak. Főlajánlást is tettek a főlzabradulás 40. évforduló-

jának és a közelgő pártkongresszusnak a tiszteletére. Tavalyi eredményeik alapján elnyerték az Elüzem kítüntetést. Rajtuk már nem sok múlik, hogy a teherszállítás gyors és zavartalan legyen. A vasárnapi munka a vasutasoknál egyáltalán nem újdonság. „Amióta vasút a vasút, mi vasárnap és ünneppnap is dolgoztunk és ezután sem lesz másképpen.” Bodor Ferenc Mórhalmon lakik, onnan jár be harminchárom éve a szegedi Tisza pályaudvarra. A tegnapi vasárnapja éppen olyan volt, mint a többi legfeljebb valamivel csendesebb.

Gazdag István

Békacsa, macskakas, rókatatica

Nagy László felvétele

Gyertyaszentelő. Ilyenkor esik gondolkodóba ama nevezetes mézfaló, táncos, morgós, talpnyalógató bundás, hogy azt mondja — Weöres Sándorral: „Kibújás vagy bebújás? / Ez a gondom óriás!” Ám ha mindazt tudnánk, amit e jeles napon megtudtak a gyerekek, olyan jó nyolcvan, mind a múzeumi matiné vendégei — bizony, nemcsak a barna talpasra figyelniük eszentül, ha időjólathoz szeretnének jutni. Hisz a békapetéltől a pólingig, a hernyótól a fecskéig, a tiszavirágtól a

kakukkig — mi minden van az élővilágban, mikhez zárándokolhatnánk, mint eleink Delphoiba. Valósággal irigyeltem a „csemetékét”, akiket dr. Csizmázia György szólóngatott így, szombaton délelőtt, miközben ellenállhatatlan dinamizmussal és játékos-szellemes humorral „vitte” őket a természet ezerszínébe.

Hogy a múzeum és irigyléreméltó ifjú barátai milyen hasznos-tartós szövetséget kötöttek — megpróbálunk beszámolni róla az 5. oldalon.

Vihar

Bár vasárnap többnyire sütött a nap, közben tetemes károkat okozott ország-szerte a dühöngő szél. A vihar kéményeket döntött le, tetőket, vezetékeket rongált meg Szegeden is. Képes beszámolóink a 8. oldalon.